

Franc Snoj je odšel k partizanom v Sloveniji

Jugoslovanski osvobodilni parlament zboruje v Belgradu

Maršal Tito, predsednik Roosevelt, premier Stalin in ministrski predsednik Churchill izvoljeni častnim članom

"New York Times" z dne 11. novembra poroča, da se je v petek 10. novembra vršila v Belgradu prva seja Jugoslovanskega anti-fašističnega sveta narodnega osvobodjenja, na kateri je govoril maršal Tito.

Poročilo je dospelo v Ameriko, ko je bilo revidirano po monitoriji Federalne komunikacijske komisije.

Poročilo je dospelo v Ameriko, ko je bilo revidirano po monitoriji Federalne komunikacijske komisije.

Poročilo je dospelo v Ameriko, ko je bilo revidirano po monitoriji Federalne komunikacijske komisije.

Poročilo je dospelo v Ameriko, ko je bilo revidirano po monitoriji Federalne komunikacijske komisije.

Poročilo je dospelo v Ameriko, ko je bilo revidirano po monitoriji Federalne komunikacijske komisije.

Slovenski general Rozman po-dleget ranam

LONDON, 11. novembra. — Svobodni jugoslovanski radio je danes poročal, da je glavni stan Slovenske osvobodilne vojske naznanil smrt generala Franca Rozmana, ki je podlegel ranam, dobljenim pri preiskovanju nekega novega orožja.

Gen. Rozman je bil nedavno odlikovan od Sovjetske Rusije z redom Suvorova in z jugoslovanskim redom partizanske zvezde.

LONDON, 11. novembra. — Jugoslovanski komunikator danes naznanja, da so partizanske sile maršala Tita zavzele važno križišče Veles, ki se nahaja na glavni cesti, vodeči iz Grčije v Jugoslavijo.

Veles, ki leži 28 milj južno-vzhodno od Skoplja, je bil zavzet po ljuči 24 ur trajajoči bitki, tekom katere je bila nemška posadka obkoljena in uničena.

KONCERT "PLANINE"

Pevski zbor "Planina" priredil svoj koncert v nedeljo, 26. novembra v Slovenskem narodnem domu, na Stanley Ave., Maple Heights, O. Pričetek bo ob 7:30 uri zvečer. Zbor obeta podati občinstvu zelo pester vzpored, in sicer pod vodstvom pevovodje Frank Vauter. Po koncertu se razvije prosta zabava s plesom, za katerega bo igral Sulem Trio. Posetniki si lahko že sedaj nabavijo vstopnice pri članih zbora.

NACISTOM UGAJA ZAJETJE

Zgornja slika predstavlja dva nazijska vojaka, ki sta bila v bližini Carroceto, na Italijanskem, zajeta. Videti sta zelo brezbrizna vsled zajetja, in ko se ju je slikalo, sta se z lahkoto nasmehnila. Najbrže jima je bilo prav, da sta prišla v ujetništvo zaveznikom.

Važna seja za izboljšanje nasebine po požarni katastrofi

V sredo večer, 15. nov., ob 8. uri zvečer se bo vršila važna seja v avditoriju S. N. Doma na St. Clairju, kamor so vabljeni: V prvi vrsti po plinski katastrofi prizadeti in v okolici živeči stanovalci ter njih sorodniki in vsi, ki se zanimajo, za izboljšanje te okolice in želijo, da se odpravijo z rezidenčnih cest stanovalcem nevarne in škodljive tovarne. Tisti, ki ste v požaru zgubili svoje domove, ste prošeni, da bi ta večer sporočili, kaj je vaš namen za bodoči dom.

Ta večer bodo prišli tudi uradniki iz mesta, ki se bavijo z načrti za nove bodoče domove in za izboljšanje te okolice. Predložili bodo načrte in risbe, v katerih boste lahko videli, kako bi se dalo z boljšim nadomestiti to, kar je bilo uničeno.

Za to sejo so se zavzeli vsi trije sedaj poslujoči odbori:

Odbor, ki ga je imenoval župan Lausche za posredovanje s plinsko družbo, Norwood Community Council, ter Slovenski reliefni odbor.

Podpisi predsednikov imenovanih odborov: Anton Grdina, Joseph F. Fifolt, John L. Mihelich.

FRANCIJA POVABLJE-NA, DA POMAGA PRI OBNOVI EVROPE

Velika trojica pozvala vlado De Gaulla, da se pridruži Evropski posvetovalni komisiji

WASHINGTON, 11. nov. — Zedinjene države, Velika Britanija in Sovjetska unija so danes povabile francosko provizorično vlado, kateri stoji na čelu gen. Charles De Gaulle, da postane polnomočna članica Evropske posvetovalne komisije, ki sedaj formulira podajne pogoje za Nemčijo in sestavlja načrte glede povojnega postopanja z Nemčijo.

Naznaniilo je bilo objavljeno hkratu od strani treh prisotnih članov komisije kmalu potem, ko sta premier Winston Churchill in zunanji minister Anthony Eden dospela v Pariz, da se udeležita slovesnosti ob priliki dneva premirja in da začneta vrsto važnih posvetovanj s Francozi glede načrtov za bodočnost.

Izjava ameriškega državnega podtajnika Stettinusa

Ameriški državni podtajnik Edward R. Stettinius Jr., je tukaj podal izjavo v imenu državnega departmanta, v kateri je rekel:

"Zavedajoč se vitalne vloge Francije pri reševanju nemškega problema in pa vloge, katero bo Francija neizogibno igrala v zvezi z ohranjanjem bodočega miru v Evropi, se vlada Zed. držav z veseljem pridružuje vabilu provizorični vladi francoske republike, da postane polna članica Evropske posvetovalne komisije."

Komisija organizirana na moskovski konferenci

Stettinius je opozoril, da je bila Evropska posvetovalna komisija, ki je doslej sestajala iz ameriških, britskih in sovjetskih predstavnikov, bila organizirana pred letom dni na moskovski konferenci, z namenom, da se "zajamči najtesnejše sodelovanje med tremi vladami v

proučevanju evropskih vprašanj, ki se pojavijo z razvojem vojne.

Sedež komisije je v Londonu, in Zed. države zastopa v nji ameriški poslanik v Londonu, John G. Winant.

Francija priznana kot velesila Današnja akcija faktično pomeni, da se je Francijo zopet priznalo kot velesilo.

Prihod britskega premierja in zunanjega ministra v Parizu povabilo Francije, da se pridruži Evropski posvetovalni komisiji in pričakovani obisk predsednika Roosevelta v Parizu, se sodi, da spravilo v tek vrsto razprav, tikajočih se naslednjih vprašanj:

1. Ameriška in britska pomoč za ponovno oboroženje Francije.
2. Zavezniška reliefna akcija za Francijo tekom predstoječ zime.
3. Obseg francoske udeležbe v zaključni fazi vojne proti Nemčiji in okupaciji rajha.
4. Splošni načrti za obnovo Evrope in organiziranje mednarodnega sistema za ohranjanje miru.
5. Možnost francoske vojaške udeležbe v vojni proti Japonski.

URAD ODPRT

Haffner Insurance Agency, 6106 St. Clair Ave., naznanja, da bo urad odprt v torek večer do 8. ure, da se ustreže onim, ki ne morejo priti v urad tekom dneva.

\$2379.50 darilo za trpeči narod v domovini

Na priredbi SANSa, ki se je vršila včeraj popoldne v Slovenskem narodnem domu, se je nabrala krasna vsota \$2,379.50 za naš trpeči borbeni narod v domovini. Velike vsote so prispevali posamezniki in društva. Imena bodo objavljena pozneje.

Program, ki so ga poklonili pevsko društva iz vseh delov Clevelanda, je vodil Mr. Leo Kushlan, predsednik lokalne podružnice SANSa, in poleg Mr. Kuhela, čigar govor omenjamo na drugem mestu, sta govorila tudi Mr. Janko N. Rogelj in neki kapitan jugoslovanske t r g o v s k e mornarice, čigar ime nam ni znano.

Pregled vojnega položaja na raznih frontah

ZAPADNA FRONTA — Naciji so se začeli umikati iz Metz, da utečejo iz pasti, medtem ko ameriške sile gen. Pattona prodirajo naprej na 70 milj dolgi fronti. Berlin poroča, da se gen. Eisenhower pripravlja na odločilno ofenzivo.

PACIFIK — Naše čete pod gen. MacArthurjem so pričvrstile vojske okrog ojačenih Japoncev na otoku Leyte. Ameriški superbombniki so koncem tedna bombardirali japonske naprave v Sanghaju.

HITLER — Gestapovski načelnik Himmler je po radiju prečital poziv na Nemce, da se borijo "do smrti". Hitler je baje "preveč zaposlen", da bi mogel osebno apelirati na Nemce.

VOJNA V ZRAKU. — Uradno se naznanja, da je ameriška 5. zračna sila v teku zadnjih dveh let uničila 15,210 nemških letal in vrgla 638,880 bomb na nemške tarče.

RUSIJA. — Rdeča vojska je skoro docela očistila dvotirno železniško progo, ki vodi v Budimpešto in zasedla važno trdnjavo mesto Monor, ki leži samo 14 milj južnovzhodno od madžarske prestolice.

Novi grobovi

ALICE KUML Včeraj popoldne je preminila Alice Kuml, rojena Knez, stanujoča na 18719 Abbey Ave. Pogreb oskrbuje Svetkov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri!

LOUISE MELBAR Včeraj zjutraj ob 5. uri je umrla dva meseca stara Louise Melbar, hčerka družine Louis in Caroline Melbar, 3305 E. 79 St. Pogreb se bo vršil danes ob 2. uri popoldne iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih shem!

BIVŠI UREDNIK "SLOVENCA" PRIZNAL V LONDONU, DA SO PARTIZANI 'NARODNO GIBANJE'

Na priredbi SANSa, ki se je vršila včeraj popoldne v Slovenskem narodnem domu, je Mirko G. Kuhel, glavni tajnik Slovenskega ameriškega narodnega sveta, prečital izčrpe iz senzacijskih govorov, katere je imel v Londonu po radiju na pristaše Slovenske ljudske stranke, ki so v Sloveniji zabredli v Hitlerjev tabor, bivši urednik ljubljanskega "Slovenca", dr. Alojzij Kuhar.

Govori dr. Kuharja so bili oddajani po britskem radiju že preteklega septembra, ampak v Zed. državah se je o njih zvedelo šele sedaj. Mr. Kuhel je njih besedilo dobil v New Yorku, kjer se je udeležil seje Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev.

Na poti nazaj v Chicago se je ustavil v Clevelandu, da prisostvuje včerajšnji priredbi SANSa za pomoč ljudstvu borbene Slovenije.

Danes ne moremo objaviti govorov dr. Kuharja v celoti, pač pa samo nekaj izčrpkov.

Dne 8. septembra 1944 je dr. Kuhar v radijskem govoru na pristaše SLS v Sloveniji rekel med drugim:

"Našli so se neki duhovniki, ki so dne 16. junija letos objavili resolucijo, v kateri izrekajo udanost in pomoč obstoječi, torej nemški 9. oblasti, in to v trenutku, ko so širom laventinske (mariborske) škofije in v polovici ljubljanske škofije zaprte domala vse cerkve, in desetkrat toliko duhovnikov, kolikor jih je glasovalo za to resolucijo, gnije po nemških ječah in taboriščih ali pa so v izgnanstvu.

"Spričo tega žalostnega položaja naše domovine tik pred osvoboditvijo, nam je narekovala vest, da storimo zadnji poizkus... Sklenili smo, da odpotuje od tukaj g. Franc Snoj v domovino. V trenutku, ko vam govorim, se nahaja že v Sloveniji na sedežu Osvobodilne fronte. Riskiral je svoje življenje, da pomaga rešiti naroda čast, tisočerm mladim slovenskim fantom pa življenje."

V govoru, ki ga je imel dr. Kuhar, nekdanji vodja Slovenske ljudske (klerikalne) stranke, dne 11. septembra, je odprto priznal, da Osvobodilna fronta in partizanstvo ni proti-versko niti komunistično gibanje.

Omenjeni dan je v apelu na svoje pristaše v Sloveniji v radijskem govoru govoril med drugim tudi tako-le:

"Rekli so vam, da se borite za vero. Poglejte, kaj je nemški nacizem storil na zemlji, kjer prebiva en milijon Slovencev..."

"Rekli so vam, da se borite proti komunizmu. Da, v osvobodilni fronti so komunisti. Nikdo tega ne taji. Oni so celo na vodilnih mestih. Tudi to je res. Od 27. aprila 1941 Osvobodilna fronta ni več komunistično gibanje.

"Osvobodilna fronta je danes narodno gibanje, ki po svoji biti in po svojih ciljih daleč presega strankarski komunistični okvir. Borba proti Osvobodilni fronti ni borba proti komunizmu, AMPAK BORBA PROTI LASTNEMU NARODU, KI SE BORI ZA SVOJO SVOBODO."

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Milwaukee, Wis. — Dne 27. oktobra je tukaj umrl John Koropec, star 72 let, rojen v Slovenski Bistrici na Štajerskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 31 leti. Zapušča sedem sinov in hčer.

Lincoln, Ill. — Družina Joseph Krznar je bila obveščena od vojnega departmanta, da je bil 13. oktobra ubit na bojišču v Nemčiji njen sin štabni saržent Joseph Krznar, star 28 let. Zapušča starše in dve sestri.

Chicago. — Dne 16. novembra bo v čikaškem Art Institutu odprta svojevrsna umetniška razstava Združenih narodov. Na tej razstavi bo zastopanih 37 narodov z najboljšimi umetninami, vsak narod bodisi s sliko ali kipom. Jugoslavija bo zastopana z Mestrovičevim klasičnim kipom "Moja mati," ki ga je ta veliki hrvatski umetnik izdelal leta 1903.

Duluth, Minn. — V Franciji je bil ranjen 9. avgusta. Pvt. Edward Panyen, sin družine Panyen, za kar je prejel odlikovanje modrega srca. Pri vojakih je tudi njegov brat. K vojakom je šel oktobra 1943, preko morja pa je bil poslan prošlega junija.

Cicero, Ill. — Naglo je umrl Frank Podlipce, star 63 let in doma iz Blatne Brezovice pri Vrhniki na Notranjskem. Zadeka razstava Združenih narodov, la ga je kap. Zapušča ženo, dva sinova (enega pri vojaki) in dve hčeri. — Zadnji terek je umrla Mary Vess. Zapušča dve hčeri in dve sestri.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po razpisalstvu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$0.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25
For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ŽIVLJENJEPIS NIKOLE TESLE

Dne 15. novembra bo v založništvu tvrdke Ives Washburn, Inc., (29 West 57th Street, New York, N. Y.) izšel prvi življenjepis našega slavnega učenjaka in izumitelja Nikole Tesle, katerega se smatra za očeta moderne elektro-tehnike, ki je za svoje izume dobil Nobelovo nagrado (katero je odbil) in Edisonovo medaljo. Njegov življenjepis bo izšel pod naslovom "Prodigal Genius," a napisal ga je John J. O'Neill, urednik znanstvenega oddelka velikega newyorškega časopisa Herald Tribune, ki je leta 1937 dobil Pulitzer nagrado za svoje znanstvene

John J. O'Neill

članke in ki je skozi mnoga leta bil eden od redkih intimnih prijateljev blagopokojnega Tesle.

Tesla, ki je leta 1943 umrl siromašen v sedemdesetem letu življenja, je bil rojen v vasi Smiljan v Liki in je prišel v Ameriko leta 1884. Ko je nekaj let pozneje prodal Georgu Westinghousu svoj "Polyphase" sistem za prenos električne sile na raznosmerno strujo, je za ta izum dobil milijon dolarjev. Ali denar je malo veljal v njegovem življenju in on je ta sorazmerno velik znesek hitro izdal na razne drage eksperimente in znanstvena raziskovanja. V poznejših letih je za svoje izume in odkritja dobil čez 100 patentov. Leta 1898 je v Madison Square Garden demonstriral po radiju kontroliran čoln — predhodnika današnjih robotov. Na isti razstavi je tudi pokazal prvi brezžični brzojav, na katerem temelji današnji radio. Ta sistem je bil podrobno opisan še 1893, t. j. prej, predno se je kakršenkoli izum te vrste pojavil na svetu. Leta 1899 je zgradil v Colorado Springs, Colo., laboratorij, v katerem je delal prve umetne strele in vpeljeval električno silo skozi zemljo na daljino od 26 milj. Leta 1892 je demonstriral novo električno cev. On je bil prvi, ki je razvil prvo moderno fosforescentno in flourescentno razsvetljavo in neon žarnice. "Tesla Coil" je eden njegovih številnih doprinosov radio znanosti, do čim ko so drugi njegovi izumi postavili temelje moderne elektronične znanosti.

Avtor knjige "Prodigal Genius," Mr. O'Neill, se je spoznal s Teslo v svoji rani mladosti, ko je kot deček bil pomagač v znanstvenem oddelku newyorške Public Library, kateri oddelek je pokojni Tesla redno obiskoval. To poznanstvo se je pozneje, ko se je Mr. O'Neill posvetil znanstvenemu pisanju, razvilo v tesno prijateljstvo, tako da mu je ob neki priliki pok. Tesla dejal: "Ti me razumeš bolje nego kdorkoli na svetu."

Leta 1936, ob njegovi 80-letnici, je Jugoslavija po-

častila Teslo z otvoritvijo "Teslovega zavoda" v Beogradu za napredek znanstvenega raziskovanja.

Dne 15. novembra bodo založniki knjige, Ives Washburn, Inc., počastili spomin Tesle in njegovega biografa Mr. O'Neilla s Cocktail Party v Sherry's, New York City. Ob tej priliki se bodo sestali znanci in prijatelji pok. Tesle, pisatelji, novinarji in zastopniki Jugoslovancov.

Splovitev 10-tonske Liberty ladje "SS Nikola Tesla" v ladjedelnici Bethlehem-Fairfield blizu Baltimora dne 25. septembra 1943. Ladjo je krstila ga. Vlasta Šubašić, soproga sedanjega jugoslovanskega ministrskega predsednika. Na sliki so: Etbin Kristan, dr. Ivan Šubašić, Vlasta Šubašić, Louis Adamič, Zlatko Baloković in Sava Kusanović.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago, Ill.

Relifna akcija

Na svoji seji 20. oktobra je izvršni odbor Slovenskega ameriškega narodnega sveta soglasno zaključil nuditi relifni akciji Druženega odbora vso fizično in moralno oporo za zbiranje finančnih prispevkov, kakor tudi obleke in drugega nujno potrebne materiala v pomoč trpečemu narodu v Jugoslaviji.

Odbor obenem apelira ne samo na SANSove podružnice in druge naklonjene mu organizacije in skupine, temveč tudi na odbor JPO,SS in njegove postojanke, da se pridružijo tej skupni akciji. Le v skupnosti je moč! Le v skupnem delu je mogoče doseči uspehe za čim hitrejšo učinkovito pomoč stari domovini. Ker smo obveščeni, da na svoji seji 19. oktobra JPO ni zaključil sprejeti povabilo za sodelovanje v vojnem relifnim fondom južnoslovanskih Amerikancev, temveč je sklenil predložiti to vprašanje v rešitev glavnemu odboru slovenskih bratskih podpornih organizacij, je pač umerno, da ni mogoče pričakovati potrebne pomoči od JPO, SS tedaj, ko bo najbolj potrebna — to zimo. Gl. odbori bodo imeli svoje seje še enkrat pozimi, kot je običaj. In vsled tega se je SANS odločil z vso svojo močjo podpreti novo organizacijo, ki nima samo dovoljenja za zbiranje relifa, temveč tudi za delitev.

Naša prva naloga je pomagati napolniti ladjo, ki bo dospela v ameriški pristan začetkom novembra. Izvršni odbor apelira na vse zavedne rojake v Ameriki, da odločno podprejo to SANSovo stališče ter z darežljivimi prispevki takoj priskočijo nesrečni domovini na pomoč. Ta je potrebna sedaj, — danes! Jutri zna za mnoge biti prepozna! SANS je seveda politična organizacija in kot taka se bavi v svojem imenu z relifom. Kot del Druženega odbora pa ima po-

polno pravico pomagati pomožni akciji tega odbora, katerega je sedaj aktivno na delu in od katere se pričakuje ravno tako veliki uspehi pri relifnem, kot jih je dosegla v političnem delu.

Med 14. in 21. oktobrom je ta urad prejel nadaljni znesek \$503 za War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent. V skupino prispevatelev po \$100 ta teden pritevamo našega častnega odbornika dr. Frank J. Kerna, družino Jennie in Louis Urban iz Detroita (poslal Jože Menton) ter društvo Orel št. 21 SNPJ, Pueblo, Colo. Od vsakega teh smo prejeli ček za \$100.00. V tem seznamu je sedaj 6 članov.

Brat Fred A. Vider, glavni tajnik SNPJ ter drugi podpredsednik SANSa, je prispeval \$50 in enako vsoto tudi sestra Katarina Krainz iz Detroita, članica širšega odbora. Na seji društva 100 SNPJ na južnem delu Chicaga, so tajniku SANSa izročili za siromake v stari domovini člani \$45.00. Darovali so: John Jereb \$25, Michael T. Vrhovnik \$10, Stanley M. Tisol \$5 ter enako vsoto tudi Henryetta Jereb. Pri podružnici št. 47, Pueblo, Colo., so darovali po \$5.00 Louis Korošec ter Mark in Catherine Vivoda, John Mramor \$2 ter Mary Oldiech \$1. Za relifno akcijo smo prejeli prispevke tudi od sledečih: Društvo 591 SNPJ, Belleville, Ill., \$10, št. 238 SNPJ Mansfield, Ohio, \$25, Frank Kapel (St. Clair), Cleveland, \$10.00 ter enako vsoto za politično delo SANSa.

Delegatinja podružnice št. 2 v Chicagu sestra Mary Arnez je svoji konvenčni dnevnic v znesku \$20 poklonila SANSu za politično akcijo. Vsem omenjenim darovalcem naša iskrena zahvala. Do 21. oktobra je bilo preko SANSovega urada odposlano v New York za relif \$961.50. Istočasno so nekateri posamezniki

in skupine poslali naravnost v New York vsoto \$7,887.97. Slovenski prispevki za relifno akcijo WRFASDD znašajo do danes \$8,849.47.

Zbiranje oblčila

Mnoge podružnice ter posamezniki so pridno na delu za zbiranje obleke in drugega oblčila za potrebne ljudi v stari domovini. V mnogih naselbinah se ustanavljajo posebni odbori za vršitev tega dela, kakor tudi za zbiranje finančnih prispevkov. Druge jim bodo sledile. Živahno gibanje se je pojavilo v Chicagu, kjer so sklicali za ta namen občni shod dne 2. novembra, v Wilkes Barre, Pa., v St. Louisu, New Yorku, Detroitu, Clevelandu in drugih naselbinah. Naši listi in glasila so polni člankov, ki se v glavnem bavijo z tem vprašanjem. To je do bro znamenje, ki dokazuje voljo zavednih ljudi do tega prepotrebne dela.

Mrs. Mary Groser Houglen, Berea, Ky., poroča, da je čitala naš apel v listih ter je takoj odposlala v skladišče v New York zabojček otroške obleke. Vse je v prvovrstnem stanju in tudi nekaj novega je dodala.

Sestra Antonia Aister iz Aurora, Ill., je poslala že tri zabojčke moške, ženske in otroške obleke v skupni teži 96 funtov. V svojem pismu pravi: "Vedite, da sem se nemalo trudila vso to obleko v red spraviti. Žal, da nimam pomoči, da bi še več obleke poslala." Ta sestra se pač zaveda velikanske potrebe naših ljudi v stari domovini ter je s svojim pridnim delom postavila zgled drugim ženam. Upamo, da bodo tudi ostali naši Slovenci v Aurori sledili sestri Aister in ji priskočili na pomoč. Njen naslov je 773 Aurora Avenue, Aurora, Ill.

V Livingstonu, Ill., se je vršil dne 22. oktobra važen shod, na katerega so bili povabljeni zastopniki slovenskih društev v okrožju Springfield, St. Louis. Pri tem je zelo aktivna sestra Theresa Speck, članica širšega odbora, ter John Spiller, distriktalni podpredsednik SNPJ. Darovala je denar, ki ga je prejela za konvenčne vozne stroške, za kritje stroškov shoda. Rokajom v tem okrožju priporočamo, da se darežljivo odzovejo apelu za pomoč.

Na Chisholmu je pridno na delu brat Frank Klune, na E. veletihu pa sestra Mary Brank, tajnica naše podružnice. Ti shodi bodo našim rojakom v železnem okrožju nudili priliko seznaniti se s pravimi podatki o situaciji v Jugoslaviji.

Na seji 20. oktobra se je izvršni odbor SANSa v glavnem bavil z nerešenimi zadevami, ki so bile predložene ali sprejete na konvenciji ter z vprašanjem relifa. Čitan in odobren je bil konvenčni zapisnik, ki bo z kongresnim zapisnikom vrednatšen v knjigi. SANS si bo nabavil svoje lastne znake in simbol na njih bo zvezda Danica nad obrisom Triglava, spodaj pa črke S.A.N.S.

Vsi denarni prispevki, namenjeni za relifno akcijo WRFASDD se naj pošiljajo v naš urad, zaboji z obleko pa na Warehouse, War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent, 282 Ninth Avenue, New York, 1, N. Y.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

Govor SANSovega tajnika bratom in sestram v Sloveniji

Ta govor je rekordiral urad vojnih informacij (OWI) za oddajo preko kratkovalnega radija v Slovenijo, dne 13. oktobra 1944. Mirko G. Kuhel je govoril kot sledi:

SLOVENCIN SLOVENKE!

V imenu Slovenskega ameriškega narodnega sveta vas najpristronejšje pozdravljam. Ta organizacija že skoraj dve leti vodi uspešno akcijo za doseglo tistih demokratičnih ciljev, za katere vi doma prelivate kri, da se izpolnijo vaše aspiracije po združenju, svobodi, miru in človeški pravičnosti, kot svobodnim državljanom Združene Slovenije, katere naj postane osnovni del demokratične, federativne Jugoslavije.

Zavedali smo se, da pot do vaše zmage zastavljajo sile reakcije, ki so si prizadevale prikriti resnico o pravem položaju v Jugoslaviji, da si osigurajo svoje lastne sebične interese. Toda ti elementi niso uspeli. Slovenski ameriški narodni svet ni poslušal zvijačnih Siren, temveč je z vso silo delal na to, da se take nepošteno mahinacije javno razkinkajo.

Povzeli smo iniciativne korake, ki so porodili Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev, in z našim vrlim Louisom Adamičem na čelu smo podali

vsemu svetu, zlasti amerikanem, resnično sliko o herojski borbi in nadčloveških žrtvah Osvobodilne Fronte, o idealnem programu OVNOJ-a in o vseh panogah našega gibanja, kateremu se sedaj divi celi svet.

Govorili smo v imenu vas, dokler sami niste spregovorili z besedo in dejanji. Danes se ta glas razlega in odmeva širom sveta.

Razodeli smo vsemu človestvu, kdo so Slovenci in kaj so Slovenci. Mi smo ponosni na vaše ogromne pridobitve, na vaše ugodne voditelje, na rojstno deželo, ki je zibala take sinove in hčere.

Objubljamo vam še nadaljnjo pomoč, dokler ne bo vojna končana in bo položena trdna podlaga za trajni mir. Pomagali vam bomo tudi materialno, kolikor največ mogoče in v ta namen že zbiramo finančna in druga sredstva, za najnujnejšo pomoč. Upamo, da pride kmalu do vas. Trdno smo prepričani, da bo Slovenija kmalu osvobodjena in bo nad belo Ljubljano svobodno zavihrala vaša zastava, pod katero ste prelili potok krvi za svobodo domovine in v nesmrtno slavo in čast slovenskega naroda.

Zivela narodna osvobodilna vojska! Zivela Slovenija! Ziveli naši zavezniki! Zivela Amerika!

Med Narvikom in Oslom

V Narviku, proslulem norveškem izvoznem pristanišču opazi tujece že na postaji nenavadne postave. To so Laponci, ki pa so čisto drugačni, nego bi si jih človek predstavljal.

Pred vsem so pisani, bolj pisani nego pri nas cigani in nego bi si predstavljal prebivalce severnih pokrajin.

Sploh napravlja Narvik vtis mesta, ki bi lahko ležalo nekje v Srednji Evropi, tako nežne in žareče so poleti barve njegovega fjorda. V mestu obdajajo modre čepice Laponcev, ki so okrašene z rdečimi peresi in šopi. Obleko predstavljajo večinomoma modre jope, ki so preprežene z rumenimi in rdečimi programi, pa delajo skoraj vtis opernih kostumov. Izpod modrih čepic žarijo temno rjavi obrazi z močnimi lici in mongolskimi očmi.

Nenavadni so tudi koničasti laponski čevlji, h katerim nosijo mnoge mlade žene svilene nogavice. Na gorah nedaleč od Narvika se pasejo črede severnih jelenov, ki nadomestujejo laponskemu ljudstvu denarno glavnic. Ti severni jeleni dajejo Laponcu jed, pijačo in obleko. Po številu njegovih živili se ceni njegovo bogastvo.

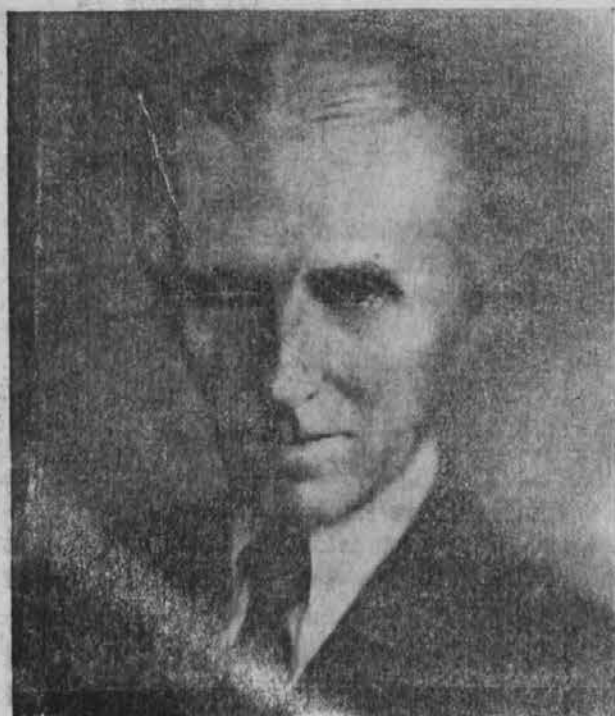
Kakor se v severni Norveški seznaniti z enim izmed redkih primitivnih ljudstev v Evropi, tako se v njenem osrčju seznaniti z zibelko pragermanske kulture. Tu vidiš mnoge hiše iz borovih debel, ki štejejo že po sedem sto let. V bližini Vossa stoji najstarejša lesena hiša na svetu, ki so jo postavili pred okroglo 1000 leti in so jo spremenili v muzej.

Nekoč je Normancem rabila kot orožarna in jedilna shramba. Slikovite norveške narodne noše so preživele čase razcveta in še danes so v rabi poročni pasovi, kakršne so uporabljali pred tisoč leti. V vsaki kmečki hiši nahajaš prastare vdlane lesene postelje, ki spominjajo malo na kabine kakšnega prekomornika. V velikih sodih varijo kakor pred stoletji pivo in

Mnogi dijaki si med počitnicami služijo kruh kot natakarji a se zavoljo tega ne čutijo nič ponižane. Norveška je divja romantična dežela, v kateri se staro in novo, tradicija in tehnika izborna prenašajo.

MOJIM PRAČITI VEČ KOT NAVIŠJE ODLOČNO
M. SPRJEMEN RACIOHIRANIH ŽIVIL AKO MO ŠODNA ZNANA

NIKOLA TESLA

Back the Attack!
BUY MORE THAN BEFORE

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT

Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

Na širokem koridorju prihod, ki drži na krožno proznanado, koder postopajo nališane jate deklet, pomešane med množico moških, je čakala gruča žensk obiskovalcev; stale so pred eno izmed treh prodajnih miz, kjer so prestolovale tri šminkane in vele prodajke pihače in ljubezni.

Iz visokih tical za njimi so odsevali njih hrbiti in obrazi miho hodečih gostov.

Forestier si je delal pot med gručami in hodil hitro, kakor človek, ki ima vse pravice, da ga drugi vpoštevajo.

Obrnil se je k ženski, ki od njega lože: "Loža številka sedem-rijet" je dejal.

"Tukaj, gospod."

On potisnila ju je v majhnem, oprt lesen zaboj, rdeče prevlečen, s štirimi stoli iste barve, ki so stali tako skupaj, da sta se s edavo presmukala med njimi.

Priznala sta sedla; in na desni levi, v dolgi, zaokroženi črti, ki je tekla na oba kraja do odrca, so se vrstili podobni predali, v njih pa so sedeli prav tako mladi, ki jim ni bilo videti drugega nego glavo in prsa.

Na odrca so izvajali trije mladi moški v tesnih triko oblekah, eden velik, eden srednji, eden majhen, zaporedoma vaje na tupo.

Najprej je stopil veliki v oči, namahoma je pozdravil z zamahom, kakor da pošilja gledalcem poljub.

Videti je bilo, kako se mu rine pod trikotom mišice rok in napel je prsa, da bi zatahtal; podoben je bil brivski pomočniku, zakaj skrbno ne-žavana preča mu je sekala lase po sredi glave v dva enaka dela. S prožnim skokom se je popel na trapez in na rokah se je sukal kakor kolo, ki ga zatočil; ali pa se je držal kartevisit napetimi rokami in sproženim telesom v vodoravni smeri v zraku, oprt samo na trd-rog s krepkimi pestmi.

Potem je skočil na tla, ponaril vnovič smehljaše med poskanjem parterja, ter šel slo-

(Dalje prihodnjič)

Auxiliary Head

Mrs. Charles B. Gilbert, Norwich, Conn., new president of the American Legion auxiliary, has two sons in the armed forces. She formerly served as national chairman of the auxiliary's rehabilitation committee of the legion.

Civilna bolnica v Trebnjem na Dolenjskem

(Povzeto iz "Kmečkega Glasa" št. 4, 1944).

"V Trebnjem je bila ustanovljena bolnišnica za civilno prebivalstvo novomeškega področja. Ta ustanova, zgrajena v interesu ljudskega zdravja, je že v svojem početku sprožila razna ugibanja, pomisleke in odobravanja ter vzbudila veliko zanimanje med najširšimi plastmi našega ljudstva. V tem času in pa v takih okoliščinah ustanavljanja civilno bolnišnice. Iz nič! In vendar, komaj so pričeli ti črnogledi modrovati, že se je pokazalo delo obrtnikov. Sestanki žen in deklet, razgovori apotekarjev in zdravnikov so vodili rast bodoče bolnišnice. Kmalu nato je bil sprejet na zdravljenje prvi bolnik v največje zaprepačenje onih, ki še danes ne verujejo, da se lahko ustvarijo z dobro voljo, delom in trdnostjo tudi iz "nič" največja dela."

To so bile prve besede tovarišice upravnice civilne bolnišnice v Trebnjem, katero sem naprosil kot dopisnik lista za razgovor o postanku in o organizaciji bolnišnice.

"Bolnišnica je nameščena v idealnem gozdnem in poljskem zatišju. Imamo 4 bolniške sobe s 25 bolniškimi posteljami, operacijsko sobo, pisarno, kuhinjo in ostale potrebne prostore. Bolnišnica je splošna, z medicinskim in kirurškim oddelkom. Splošna, to se pravi za vse bolezni, tudi za nalezljive. In eno prednost ima, da nima razredov."

"Komu je poverjena skrb za zdravljenje?"

"Skrb za zdravljenje je predvsem poverjena tukajšnjemu zdravniku, bivšemu primariju bolnišnice v Ptuj. Nadalje skrbi za nego bolnikov tudi diplomirana (strokovno izvežbana) zaščitna sestra, dve gojenki šole za zaščitne sestre in dve bol-

ničkarki. Ne smemo pa pozabiti na kuharico in njeno pomočnico, ki s svojo kuharsko sposobnostjo krepita naše bolnike. Pričakujemo pa še enega zdravnika, in sicer specialista za kirurgijo."

"Kako je bolnišnica preskrbljena z zdravili?"

"Bolnišnica je z zdravili zadostno preskrbljena. Upoštevati moramo namreč dejstvo, da je lekarna v Trebnjem sestavni del naše bolnišnice. Res da nam od časa do časa primanjkuje kakšne specialitete, vendar pa imamo na zalogi zadostno količino v lekarni izdelanih zdravil, ki v polni meri izpolnjujejo to vrzel."

"Kaj bi o bolnišnici še lahko napisali?"

"Predvsem to, da služi civilna bolnišnica v Trebnjem izključno le civilnemu prebivalstvu novomeškega področja in da nima

z vojaškimi enicami nikake zveze. Zdravljenje v bolnišnici je brezplačno. Zdravje vsakega slovenskega človeka je del narodnega bogastva. Zato je dolžnost vseh slovenskih ljudi, skrbeti za zdravje vsakega posameznika, posebno še za tistega malega človeka, ki nima denarnih sredstev, da bi si lahko privoščil zdravljenje. Ob koncu naj še omenim, da posluje bolnišnica že 3 mesece. Na srečo še nismo imeli smrtnega slučaja, pač pa je že bolnik zapustil našo bolnišnico popolnoma ozdravljen. Tudi ostalim bolnikom se zdravje očitno zboljšuje. Prebili smo led nezaupanja, ki se prav rado pojavi ob vsaki novosti. Danes pa moramo še

premišljati o razširitvi bolnišnice, ker število bolniških postelj ne zadostuje."

Opomba uredništva: Enako je poskrbela tudi Bela Krajina za svojo civilno bolnišnico, katero vodijo najboljše moči. Vse to dokazuje, s kakšno požrtvovalnostjo gradita slovenski narod in nova ljudska oblast bodočo zdravstveno službo. Naši zdravniki niso niti podobni več onim, ki so nekoč odirali kmečkega človeka, ko je bil najbolj potreben pomoči. Zdravnik pri nas postaja apostol trpečih ljudi, njihov rešitelj in ljudstvo ne čuti do njega le spoštovanje, ampak ga naravnost ljubi.

S.A.N.S.

ŽENSKÉ SUKNJE

Naročite si fini FUR COAT ali Sterling suknjo iz čisto volnenega blaga, direktno iz tovarne po veliko nižjih cenah kakor kje drugje, na WILL CALL pri

BENNO B. LEUSTIG

ENDicott 3426

1034 ADDISON RD.

Voice of America

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI

MASCOBE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarju

KOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni dvorani

SHRANITE STARE ČASOPISE
Pokličite PR. 6100 za odpremo

KOSITERNE SKATLJICE
— Operite jih
— Strite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih

na pristojna mesta za pobiranje

Pobiranje v Clevelandu:
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu;
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecu

With approximately 30,000,000 Americans living on farms, the farmer's vote is the most important mass vote in the country. Here a poll reporter questions a New Jersey farmer, who has plenty to say about price controls, farm subsidies and the election. Like the thousands who are being polled by various agencies in the country he votes for the next President.

Naznanilo in zahvala

Globoko potrta in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je umrla naša ljubljena soproginja dobra, skrbna mati

Anna Nose

ROJENA ANZLOVAR

Zatislila je svoje blage oči dne 26. septembra 1944. Pogreb se je vršil iz Joseph Zele in Sinovi pogrebne zavoda v cerkev sv. Pavla dne 29. septembra, ter od tam na Calvary pokopališče.

Blagopokojna je bila rojena dne 4. aprila 1893 leta v St. Vidu pri Zatični.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njeni krsti. Ta izraz vašega spoštovanja do drage naše pokojnice, nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti. Našo zahvalo naj sprejmejo:

Mr. in Mrs. V. Smith, Rose Laurich, Mrs. M. Walters, Mr. in Mrs. J. Sternad, Mr. in Mrs. J. Yarc, Mr. in Mrs. F. Yarc, društvo Napredek št. 132 ABZ, Thompson Aircraft Traffic Dept., Mr. in Mrs. Anton Krall st., Mr. Frank Smith, Union Employees Cleveland Tractor Co., družina Anzlovar, Employees Zagor Tool Co., družina Verhovec, Mr. in Mrs. Gorshe, Mrs. A. Zabukovec, Mr. in Mrs. S. Miličič, družina Bačnik, Jim Anzlovar, Betty L. Roberts, Mr. in Mrs. John Yarc, Mr. in Mrs. H. Goodwin st., družina Jamnik, Thompson Co. — Traffic & Catalog Dept., družina M. Hribar, Mr. Novlan, Mr. in Mrs. J. Likasar, Mrs. Ella Julylia, prijatelj iz E. 96 St., družina Joe Vihtelič, Mr. in Mrs. J. Izanc, Cleveland Tractor Dept. 11.

Dalje srčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir njene duše. Hvala sledečim:

Cleveland Tractor Co. Dept. 11, Mr. in Mrs. Edward Mramer, Mr. in Mrs. Anton Mausar, Miss Marie Leparti, Mr. in Mrs. J. Walters, Slovenska ženska Zveza, Mr. in Mrs. A. Bartal, Mrs. M. Mestek, Mr. in Mrs. L. Orazem, Mr. in Mrs. L. Kausek, Mr. in Mrs. Wm. Mramer, Mr. in Mrs. J. Novak, Mr. in Mrs. Anton Mestek, Mr. in Mrs. Stanley Zupančič, Mr. in Mrs. Joe Mestek, Mr. in Mrs. F. Russ, Mr. in Mrs. Edward Krall, Mr. L. Gorishic, Mr. in Mrs. S. Intihar, Mr. K. Floss, Mr. in Mrs. Albert Mestek, Mrs. E. Vodnik, Mr. in Mrs. F. Pike, Mrs. Mary Vodičar, Justine Fablič, Mr. in Mrs. S. Bizily, Mr. in Mrs. F. Dolenc, Mr. Joe Mauser, Mr. Anton Yarc, Mr. in Mrs. Anton Krall st., Mr. Anton Novlan, Mr. in Mrs. J. Urankar, Mr. in Mrs. J. Tanko, Mr. in Mrs. Seige, Mr. in Mrs. Matt Intihar, Mr. in Mrs. J. Modic, Mr. in Mrs. A. Vardian, Mr. in

Mrs. L. Lustig, Mr. in Mrs. F. Kostan, Mr. in Mrs. J. Krasonic, Miss Emma Gerl, Mr. in Mrs. J. Tralli, Mrs. J. Gornach, Mr. A. Logar, Mr. in Mrs. A. Bačnik, Mrs. M. Anzlovar, Mr. in Mrs. J. Perman, Mr. in Mrs. F. Habich, Mr. in Mrs. V. Eurcul, Mr. in Mrs. P. Rostan, Mr. in Mrs. J. Kern, Mr. in Mrs. V. Peskar, Mr. in Mrs. R. Zupančič, Mr. in Mrs. L. Opalek, Mr. J. Dobronick, Mr. in Mrs. Chas. Terček, Mr. in Mrs. P. Malon, Mr. in Mrs. Strudel, Mr. in Mrs. F. Schiemann, Mr. in Mrs. J. Finucan, Mr. in Mrs. F. Kozlevecar, Mr. F. Pike, Mrs. A. Pochkar, Mr. in Mrs. A. Orichki, Mr. in Mrs. A. Erjavec, Mrs. Jarak, Mr. in Mrs. J. Ferlin, Mr. in Mrs. Muha, Mr. in Mrs. Brezovar, Mrs. F. Zayec, Mr. in Mrs. Ed Frantz, Mrs. R. Matyaski, Mrs. Sakach, Mr. in Mrs. A. Yerman, Mrs. J. Mihelich, Miss Alberta Bačnik, Mr. Joe Anzlovar, Mr. in Mrs. M. F. Intehai, Mrs. R. Jereb, Mrs. M. Marella, družina Mr. in Mrs. Rosič, Mrs. A. Zabukovec, Mr. in Mrs. J. Gorshe, Mrs. Saso, Mrs. Orlando.

Hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugu za spremstvo pri pogrebu:

M. Julylia, P. Malon, L. Miličič, P. Mausar, Wm. Mramor, C. Strudel, F. Yarc.

Zahvalo izrekamo vsem, ki so prišli kropiti pokojno, ko je ležala na mrtvaškemu odru ter vsem onim, ki so jo sprejeli na njeni zadnji zemeljski poti na mirovdor.

Hvala Joseph Zele in Sinovi za vzorno urejen pogreb in najboljšo vsestransko poslugu. Hvala tudi čst. g. Dreyer v cerkvi sv. Pavla za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Naša zahvala sosestram od društva Napredek št. 132 ABZ in Slov. ženske Zveze, ki so nosile krsto.

Ako se je pomotoma izpustilo ime katevaze, ki je nam bil v tolažbo in pomoč v času izgube drage matere, prosimo, da nam oprostite, ter se mu isto najlepše zahvalimo.

Ljubljena soproga in mati! Končana je Tvoja zemeljska pot in odšla si tje, kjer ni solz in ne trpljenja. Naša hiša je tako prazna, v očeh pa grenke solze, vsaj Te vsi pogrešamo. Tolaži nas zavest, da se snidemo enkrat na kraju večnega miru in blaženstva.

Zalujoci ostali:

JOHN NOSE, soprog

ANNA, poročena MESTEK; STANY, poročena ROSIČ; VIDA, poročena GOODWIN; ALBINA, hčere.

Euclid, Ohio, dne 13. novembra, 1944.

V blag spomin

ob peti obletnici, kar je umrl naš ljubljani soprog, sin in oče

FRANK BAMBIC

Zatislil je svoje blage oči 13. novembra 1939 leta, v najlepši moški dobi, star šele 31 let.

Pet let je že minilo kar počivaš v grobu tam. Tuga naša nepozabna pa razjeda srca nam.

Črna Te gomila krije hladni vetrič Ti pihlja. Nam pa solza z lica lije, žalost nam teži srca.

Ljubi mož, sin, brat in oče, mirno spavaj pod zemljo. Nam pa želja le ostane, da se enkrat snidemo.

ZALUJOČI OSTALI:

MARGARET, soproga;

FRANKY, sin;

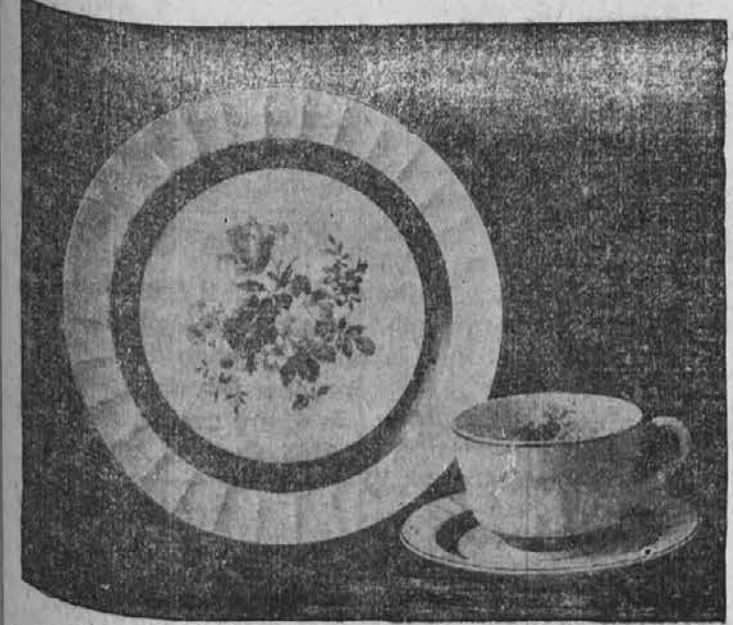
SALLY, PEGGY, BERRY, JANICE, hčerke; oče in mati, ALICE, poročena Vrbanc, sestra.

Cleveland, Ohio, dne 13. novembra, 1944.

NORWOOD THEATRE

6210 ST. CLAIR AVE.

Poglejte — ženske — pogledite!

Začeni v torek in sredo, 14. in 15. novembra, bomo dali najkrajše in najdražje

NAMIZNO POSODO

ki so jo še kdaj dali v kakem gledališču v mestu.

Dobi se z navadno vstopnino in 8 centov za poslugu. Ves set te posode si morate ogledati, da jo boste znali ceniti.

DAROVANA

Česki napisal Alojzij Dostal

Zgodovinska povest iz dobe Slovanskih apostolov

(Nadaljevanje)

A Božidar ni poslušal graščakinja. Zdi se mu, da vidi na dvorišču obe deklici. Ene izmed njih se tako dobro spominja! Poleti v mislih do gostega gozda, kjer je zagledal pri potoku čarobno prikazen, ki ga je vedno in vedno spremljala in niti v sanjah ni zatemeljela. Božidar je videl Cvetano in njena podoba se mu je vtisnila globoko v srce. In sedaj se sreča s njo tako nenadoma, tako nepričakovano.

"Jutri tedaj odrinem v skupni tabor."

Toda Božidar ni slišal, bil je v mislih Bog ve kje. — "Pravim jutri."

"Že jutri?" čudi se mladenič, kakor bi se bil prebudil iz najlepših sanj. "Tako hitro?"

"Saj si sam tako rekel in ukazal služabnikom, da naj vse pripravijo za jutrišnji odhod", odvrne Mirko.

"Je že res," pravi Božidar, globoko zamišljen. "Tako so mi ušle misli kakor krilatci. Čakali nas bodo že drugi, ki upajo, da jim pripeljem precejšnjo pomoč."

In, če Bog da, jih to upanje ne bo goljufalo. Vojakov sem nabral, kolikor mi je bilo mogoče, in tudi služabnike vzamem seboj."

"Zadostovalo bo najemništvo, služabnike blagovoli gospod doma pustiti. Kaj bi bilo, če se kaj neprijetno primeri? Gozdi so temni, ni mogoče videti v njih sredino. Poganov je še mnogo." Božidar je postal nanaglom skrben za grad.

"Misliš, da se Svatopluk uda našim tajnim načrtom?"

"Drugače ne more. Mislim, da se je dovolj prepričal, kako goljufiva je nemška prijaznost; ječa, v kateri sedaj biva, ga je popolnoma ozdravila. Boljše je biti samostojen vladar kakor zaveznik nemškega kralja."

"In Metoda?"

"Mora ga oprostiti jetništva, to je glavni pogoj. Ako je Svatopluk plemenit človek, bo sam rešil vezi onega, ki mu je hotel ustanoviti veliko, neodvisno državo."

"Mir in pokoj?"

"Dal Bog, da bi ga potem uživala Moravska za dolgo časa. Oba vladarja hočeta blagor domovine; Svatopluk bo skrbel za telesno dobro, Metod za duhovno dobrote."

"Daj Bog, da se to zgodi!"

"Potem pojde škof v mojo domovino na Češko in bode tam vsejal seme krščanstva, da tudi naše dežele ne zaduši nemški

jarem. Slovani smo vsi in edini moramo biti kakor en mož. Kakor nas družijo skupni jezik in navade, tako mora biti tudi naša vera ena in ista."

"Počlicati moram Liziko. Ta bo vesela, ko zagleda davnega prijatelja iz mladih let."

Graščakinja vstane in hiti proti vratom. Glasen smeh jo ustavi na pragu. Deklici sta hiteli sami pozdraviti imenitnega gosta.

"Bodi pozdravljen, vetrenjak," šali se Lizika. "Po celem Moravskem ga je dosti, le v Borotinu je tako redko. In kadar pride, ne najde pota do prijateljev," očita Božidaru bivša tovarišica.

"Ta je pa Lizikina prijateljica, hči —"

Graščakinja zastanejo nadaljne besede v grlu.

"Duba, zasledovanega duhovnika," doda hitro Cvetana.

"Božidar, naš varovanec, preje pri nas — postrežnik."

Te besede so bile odveč; poznala je dobro mladeniča. Ko je uprl vanjo pogled, zardela je kakor črešnja in povsila oči.

"Tako, sedaj ste se vsi spoznali in jutri se zopet razidemo. Bog sam ve, za kako dolgo," pristavi le zase Mirko, ki se ni mogel nagledati krasnega Božidara.

Cvetana ga skrbno ogleduje. "Drugače ni mogoče, domovina kliče, moramo. A zakaj bi si zbuvali težke misli; glejmo veselo v bodočnost in zaupajmo v srečo našega orožja. Bojujemo se za dobro stvar, tudi ko bi padli — kar Bog ne daj! — imamo zavest, da smo padli v častnem boju."

Božidar je bil v svojem toku. Ravno tako je navduševal po celi Moravi za boj. A naglom vstane in vpraša:

"Kako se je pa godilo tukaj od te dobe, ko sem jaz odšel z Metodom?"

"Hvala Bogu, vsi smo zdravi. Le včasih je malo žalostno. Kakor je drugod, tako tudi pri nas. Često moram iti na dvor in takrat me vselej skrbi, kako se doma godi. Pa tudi star sem že in sivo glavo imam; zelo bi potreboval naslednika. Sicer se pa ne smem pritoževati, služabništvo je poslušno."

"Stari Nikolaj se veseli boja kakor otrok igrice."

"Kaj ta," zasmeja se Mirko, "sedaj že ni bilo mogoče z njim izhajati. Sedel je na klopi po cele dneve kakor okamenel in mrmral nad dolgim časom. I no, stara sablja!"

Vsi se smejejo, le Cvetana se nagne skozi okno na vrt, kjer je pokrivalo na stotine cvetov drevesa nalik snežni odeji. Lizika je bila neizmerno vesela. Saj se je sešla po dolgi dobi z onim, do katerega je čutila v srcu tako vročo ljubezen! Božidar je pripovedoval, kaj je kje videl, izkusil, omenil tudi nesrečno Metodovo ujetništvo, na kar je vsem hipoma izginila veselost z obrazov.

Dolgo je čakal Nikolaj na dvorišču svojega varovanca. Skupaj sta spala in stari vojak se je veselil, da mu nekdanji tovariš danes pove kaj veselega iz svojega popotovanja. Kakor nalašč so ga poklicali iz družbe služabništva in ga sedaj zadržuje pozno v noč; niti pomislil ni, da je danes pripravljena Božidaru postelja pod baldahinom v graščini sprejemni sobi.

Tako se vrti kolo zemeljskega življenja.

Nikolaj hodi po dvorišču gor in dol; postavi se nasproti oknu in gleda, kdaj ugasne luč in se odpro vrata. Čakal je zastoj. Le glava Cvetane se je včasih prikazala pri oknu in pri mesečnem žaru se je zdela starcu, da teko solze po licih žalostne deklice.

"Ustrašil sem jo, ubožico, s svojim nepremišljenim govorjenjem," godrnja Nikolaj sam s seboj nezadovoljen. "Stari čarovnik bi zaslužil po vsej pravici, da bi mu zavili vrat, že zato, ker je zapodil hčer od sebe. Prav nič mu ne zaupam, toda rad tega dobrega dekleta opustim svoj namen."

Cvetana je v resnici slonela na oknu ter gledala bliščeče zvezde. Spominjala se je očeta, a poleg tega je težila njeno srce še druga bolest. Videla je Božidara, videla je Liziko, in vsak pogled jo je zbedel v srce. Kako ga ima rada! In to po pravici! Skupaj sta rastle, skupaj bivala. On jim je dolžan življenje, ker so ga iz dobrote sprejeli in odgojili. Kdor bi med te dobre

ljudi prinesel bol in žalost, bi se zelo pregrešil.

In taka nevhvaležnica Cvetana ni hotela nikdar biti. Raje trpi sama in vidi srečne dobrotnike, svoje ljubljence.

Cvetana se ozre na nebo. Na njem je plaval tisoče in tisoče zvezd. Ena se je utrnila in izginila za temne gozdove...

VIII.

"Moravski knez Rastislav je tukaj? Ubogi slepec! Tako plačuje svet za vso ljubezen in dobroto — z nevhvaležnostjo."

Peter Jožef je bil zopet enkrat sam s svojim sodrugom. Niti senca suma do sedaj ni padla na oba prijatelja. Jožef se je delal, kakor da ne pozna moravskega kneza. In stražniki so bili veseli, da bo jetnik v njegovi družbi skoro okrevale.

"Vodijo ga iz kraja v kraj, nikjer se jim ne zdi dosti varno. Še slepega kneza se boje! Predobro se pomni, kako jim je znal sekati glave z vratov, kako je odbijal njih vojske, ko je sedel še na knežjem prestolu. Še po smrti bo vznemirjal in strašil svoje sovražnike."

"V njih slabi vesti."

"A dolgo baje knez ne bo več živel. Preveč se žalosti in tuguje; tudi zaduhla stanovanja po ječah mu izpodkopujejo zdravje. Ne čudimo se: tako velik duh in priklenjen na tako majhen prostor!"

"Revež!"

Metod sklone glavo nad debelo knjigo. Vrstice ni videl, migljale so mu pred očmi. Iz te knjige je čital cele dni. Bila mu je edina zabava v težkih dnevih. Ali danes mu te vzvišene misli kar niso šle v glavo. Začel je brati, a ni končal.

"Ubogi Rastislav! Od gradu do gradu ga vlačijo, kakor bi iskali kje ga preje dobi smrt. Cel do sem..."

Metod poskoči kvišku da je skoro pretrgal pergament, na katerem je bil spisan evangelij, in prime Jožefa za roko.

No Place Like Our Old Home

Even when it is in ruins like this one at Scarperia, near the Gothic line in Italy, there is no place like home. Using a shell hole in the wall for a door, the couple return and lay plans on building a new home without fear of further oppression from the Nazi yolk as was their lot in the past.

Verdun Visited by GI Nurses

Capt. Edalia S. Ruckinski, Gardner, Mass.; Lieut. Ellen Ludwig, South Williamsport, Pa., and Lieut. Margaret White, Norristown, Pa., all army nurses corps; walk down a row of graves at the cemetery of Douaumont, near Verdun, France. These are graves of soldiers who died in World War I.

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKÉ ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

Stanovanje v najem

Odda se stanovanje s 4 sobami (single house), na 1203 E. 176 St. Za pojasnila pokličite Wickliffe 145 J 2.

Delo na farmi

Kateriga veseli delo na farmi, naj se zglašijo na 1049 E. 185 St. med 4. in 5. uro popoldne. Plača po dogovoru.

EN. 7215

Pridemo iskati in pripeljemo nazaj

St. Clair Repair Service

EKSPERTNA POPRAVILA na pralnih strojih, vacuum čistilic in električnih predmetih
7502 St. Clair Ave.

Ali ste potrebni vitaminov

Če se počutite trudne in nerazvorne, zaužite vitamine, ki so najboljši na trgu. Dobite jih v naši lekarni za 97c.

Mandel Drug Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 popoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

Ernest Verh

Papirar in barvar
Lično delo po zmernih cenah
19251 Abby Ave.
Euclid, Ohio
Tel.: KEnmore 5715

ZGRADITE ALI KUPITE DOM!

Zakaj bi plačevali najemninu? Pridite k nam, da vam pomagamo zgraditi ali kupiti dom. Mi imamo na stotero načrtov, izmed katerih si lahko izberete.

Mavec & Co.

Builders—Realtors
17110 Lake Shore Blvd.
IV. 4900

Dajte vaš fornec sčistiti sedaj! Boljša postrežba in boljše delo. Fornec in dimnik sčisti po "vacuumu"
\$4 do \$6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

J. G. Electric Repair

HE. 7000
Točna postrežba — delo jamčeno
Brezplačno pridemo iskati in pripeljemo nazaj. Popravimo in prenovimo velike in majhne električne motorje. Vprašajte za JOE GORJANC.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

ŽENSKÉ ZA ČIŠČENJE URADOV

od 10. zv. do 6. zj.
Dobra plača od ure
Katero zanima, naj se zglašijo na

Employment Office
Marquette Metal Products

1145 Galewood Dr., od
St. Clair Ave.

POMOČNIKA VAJENCI

v nujni industriji
Visoka plača od ure, overtime in bonus omogoči velik zaslužek.

Valley Mould & Iron Corp.
3900 E. 91 St.

MOŠKI

Tool & Dye Makers
Strojni popraviljači
Lathe Delavci
Kleparski delavci
Inšpektorji
Time Keepers

ŽENSKÉ

Assemblers
Inšpektorice
Dnevno in nočno delo; plača od ure, overtime in plača od mada. 10 ur dnevno, 5 dni v tednu.

Stalno delo sedaj in po va-

THE BISHOP & BABCOCK MFG. CO.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

Mali oglasi

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave. — CH. 870-6711
Ob večerih: ME. 4767

Dom in investicija

Hiša za 4 družine, v kolonizacijski naselbini, v izvrstnem stanju; zimska okna in vrata. Stanovanje s 5 sobami odplačano. Cena \$5,900. Naj lahka odplačila. Tel.: Yellowstone 6026.

Kupite od lastnika

Hiša za 2 družine, 4 sobe vsako stanovanje; kopalnica in garaža. Spodnje stanovanje je prazno. Odprto na ogled od 6. ure zvečer. Najlažja se na 15705 Corsica Ave., HE. 8201.

Proda se

1 mlado kravo; 3 tone sena; traktor domačega izdelka; 2 vozila in stroj za kositi seno. Vprašajte pri FRANK KAUSEK, White Rd. Box 28, Wickliffe, Ohio.

Kuhinjska peč

naprodaj, v dobrem stanju. Prodi moška obleka, mere 40, v zelo dobrem stanju, se proda po zmerni ceni. Pokličite po 6. zj. zvečer. Boulevard 3676.

UNITED NATIONS FACTS

NEWS DESK!

THE FIRST STORY TO APPEAR IN AN AMERICAN NEWSPAPER UNDER A BRUSSELS TELETYPE AFTER GERMAN OCCUPATION WAS DICTATED IN A BRUSSELS CAFE CROWDED WITH GERMAN SOLDIERS!

AIR MESSAGES!
THE R.A.F. HAS SCATTERED LEAFLETS OVER EUROPE AT THE RATE OF 1200 A MINUTE FOR NEARLY 4 YEARS OF WAR!

UNITED NATIONS INFORMATION OFFICE • 610 FIFTH AVENUE, NEW YORK 26, N. Y.